

XHIEDA NISRANIJA FL-ISTORJA TAL-KNISJA GHAWDXIJA

Kan. Dekan Dun Frans Camilleri (1915 - 1982)

Frans tweled in-Nadur fid-19 ta' Ġunju 1915 minn Karmenu u Karmena mwielda Camilleri u kien l għaxar wild fost familja numeruża ta' tlettax. Tgħammed dakinhar stess mill-Arċipriet Dun Martin Camilleri. Inghata l-ismijiet ta' Frangisku, Ġuzeppi, u Pietru Pawl.

Ha l-ewwel edukazzjoni fl-Iskola Primarja tan-Nadur u wara għadda għas-Seminarju ta' Ghawdex fejn kompli t-triq li waslitu għas-sacerdozju. Wara li ha s-Suddjakonat, ha l-pussess bhala r-raba' dekan tal-Kollegġjata tan-Nadur fit-8 ta' Ottubru 1939. Dan il-kanonkat li kien tal-familja tiegħu, kien ilu vakanti għaxar snin mill-mewt tad-Dekan Dun Ġuzepp Gatt li grāt fit-30 ta' Novembru 1929. Fid-9 ta' Marzu 1940, jġigifieri sena wara rċieva d-djakonat ġewwa l-Kappella tas-Seminarju. Fit-18 ta' Mejju 1940 ġie ordnat sacerdot fil-Kon-Katedral ta' San Ġwann.

Għamel xi żmien viċi-parroku u kien prokuratur tal-knisja mill-1950 sas-sena 1970. Kien prokuratur attiv ħafna u fiż-żmien li dam f'din il-kariga għamel diversi opri fil-knisja, fosthom il-pulptu, il-kisi bl-irham tal-pilastru tal-knisja, il-gallerija tal-orgni, u l-bieba tal-fidda tat-tabernaklu. Fis-sena 1960 hallas għall-irham ta' wieħed mill-pilastru maġġuri. Għamel hitlu kollha biex isebbaħ il-knisja u baqa' sal-aħħar jinteressa ruħu u jgħin lil ta' warajh. Meta miet il-kappillan tal-Qala, Dun Manwel Xerri, l-Isqof Mons. Ġuzeppi Pace innominah bhala Vigarju Ekonomu ta' din il-parroċċa fit-13 ta' Diċembru 1964. Huwa dam f'din il-kariga sa meta lahaq il-Kappillan Dun Karm Vella 1965. Fl-aħħar żmien ta' ħajtu kien jieħu ħsieb it-tqassim tal-quddies.

Kien sacerdot kolt, prudenti u twajjeb. Kien bniedem moderat u kellu sens kbir ta' bilanċ fi kwistjonijiet li kienu jqumu minn żmien għall-ieħor. It-tbissima kienet dejjem fuq fomm u anki fost il-ħafna impenji tiegħu u waqt xi niket li kien ikun għaddej minnu. Il-knisja kienet qisha d-dar tiegħu. Kont issibu hemm kemm filgħodu u kemm filgħaxija. Ma kienx imur hemm biex jaqdi l-impenji tiegħu iżda wkoll biex jitlob u jagħmel il-meditazzjoni tiegħu u l-qari spiritwali. Fuq kollox kien jispira fl-oħrajn il-fiduċja ta' Alla.

Dun Frans kien predikatur tajjeb u kien japplika l-omelija ta' nhar ta' Hadd għall-ħajja. Kien bniedem ta' pjaċir u kien jahtaf kull okkażjoni biex jagħmel il-ġid lil għajru. Il-kappillani kollha ta' Ghawdex sabu xi għajjnuna fih għall-quddies, qrar u l-pariri għaqlin tiegħu.

ħafna nies fin-Nadur fettxewh għal xi għajjnuna jew oħra. Kien jagħmel ukoll diversi zjajjar lill-morda u l-anzjani b'riskju kbir għal saħtu u mingħajr interess personali. Barra attivitajiet marbuta mal-ħajja tal-Knisja,

id-Dekan Dun Frans għamel ħafna xogħol ta' natura soċjali billi kien jgħin lin-nies jimlew il-formoli mingħajr l-ebda interess. Mhux ta' min jinsa li d-dar tiegħu kienet tinsab qrib ħafna tal-uffiċċju tas-Sigurtà Soċjali u għalhekk ħafna persuni fittxewh għall-għajjnuna. Ma kien jaqta' qalbu minn xejn u kien jgħid li huwa l-aktar anzjan u l-aktar żagħżuġh. Kien jgħid ukoll li jistrieħ fil-qabar.

Kien bniedem ta' karità u b'mod jew b'ieħor għen diversi għaqdiet fil-parroċċa tan-Nadur b'mod speċjali s-Soċjetà tad-Dutrina Nisraniya magħrufa bhala l-Mużew. Huwa kellu mħabba speċjali għal din is-Soċjetà peress li zitu Rakela Camilleri kienet l-ewwel Superjura għal Ghawdex u kienet anki tikkorrispondi bl-ittri ma' San Ġorġ Preca. Barra minn hekk Dun Frans kien jagħmilha ta' direttur spiritwali ta' bosta soċji. Kien ukoll il-konfessur ta' Dun Mikiel Attard, li fl-1 ta' Novembru 2010 l-Isqof ta' Ghawdex Mons. Mario Grech ħabbar li kien se jingħata bidu għall-proċess tal-beatifikazzjoni. Ta' min isemmi li meta beda jinbena l-Museum tas-Subien fin-Nadur huwa ma kienx biss benefattur iżda kien iheġġg lill-oħrajn biex jagħmlu bħalu.

Id-dekan Dun Frans Camilleri miet fl-età ta' 66 sena fit-9 ta' Marzu fid-dar tiegħu matul il-lejl fin-Nadur. Il-funeral sar dakinhar stess filgħaxija u ġie midfun fil-qabar tal-familja.

Dan l-artiklu msejjes fuq dawn il-kitbiet:

Dun Dumink Camilleri, Il-Kollegġjata Insinji tan-Nadur: 100 sena ta' Storja, Ghawdex 1994.

Dun Dumink Camilleri, Apprezzament Kan. Dekan Dun F. Camilleri, li deher fil-ħajja f'Ghawdex, Marzu 1982.

Dun Ġuzepp Rapa, Apprezzament Dun F. Camilleri, li deher fil-ħajja, 15 ta' Marzu 1982.

Angelo Xuereb